

Magister Gerardus van Wieringen: een stem uit de 15e eeuw

In het Historisch Archief van de stad Keulen in Duitsland wordt een zeer zeldzaam stuk particulier erfgoed uit de tweede helft van de 15e eeuw bewaard: het notitie- en rekeningenboek van Gerardus van Wieringen (Gerardus de Wyringia), een toenmalige student en meester aan de Universiteit van Keulen en latere geestelijke in de Rijnlandse stad Jülich. Net als Gerardus gingen relatief veel jonge Wieringers naar de universiteit, in vergelijking met de omringende plaatsen. Sommigen studeerden geneeskunde en rechten in Italië, Parijs, Heidelberg en Leuven, maar de meesten studeerden *artes liberales* (vrije kunsten, zie onder), vooral in Keulen. Daar verzamelden ze zich gedurende de 15e eeuw decennia lang in een studentenhuys (Burse), dat werd gerund door een Nederlandse landgenoot, de licentiaat (oude academische graad) in de theologie Cornelius Baudewijns (Baldewini) van Dordrecht, regent en professor en dat daarom zijn naam droeg: Bursa Cornelianana. Aan het universiteitsbezoek van de Wieringers, vooral in Keulen, kwam echter abrupt een einde aan het begin van de 16e eeuw, in tijden die politiek en economisch moeilijk waren geworden voor het eiland.

Over het voormalige eiland Wieringen uit de 15e eeuw is niet veel bekend. Zonder de officiële rapporten van de respectieve soevereine Nederlandse commissies, de Enquete van 1494 en de Informacie van 1514, zou de overlevering van de Wieringer geschiedenis er slecht aan toe zijn, vooral van het intellectuele en spirituele leven op Wieringen. Het moet echter behoorlijk levendig zijn geweest als men weet dat er in de 15e eeuw 45 Wieringer studenten en afgestudeerden van academische studies aan Europese universiteiten waren, waarvan 29 alleen al in Keulen.

Met het boekje van Gerardus, dat men tot de egodocumenten of persoonlijke getuigenissen rekent, heeft men nu een bron die een beetje licht werpt op de situatie op Wieringen, op het leven van de bewoners, hun families en het levenspad van enkele Wieringers. (voetnoot 1) Toegegeven, het zijn zeer persoonlijke verslagen uit het dagelijks leven. Je leert niets over de grote politieke gebeurtenissen in de Bourgondisch-Habsburgse Nederlanden en hun uitwerking op Wieringen, niets over de Neusoorlog en de dood van de vorst Karel de Stoute bij Nancy in 1477, niets over de Kaas-en Broodvolk-opstand van 1491, die ook zijn familie had kunnen treffen, niets over zijn latere vestigingsplaats, de stad Jülich, zelfs niets over de grote stadsbrand van 1473, waarvan hij directe kennis gehad moet hebben. Privé is privé, moet hij gedacht hebben toen hij zijn aantekeningen maakte.

De zeven vrije kunsten of intellectuele vaardigheden (artes liberales) vielen uiteen in een trivium (Lat. drievoudige weg)

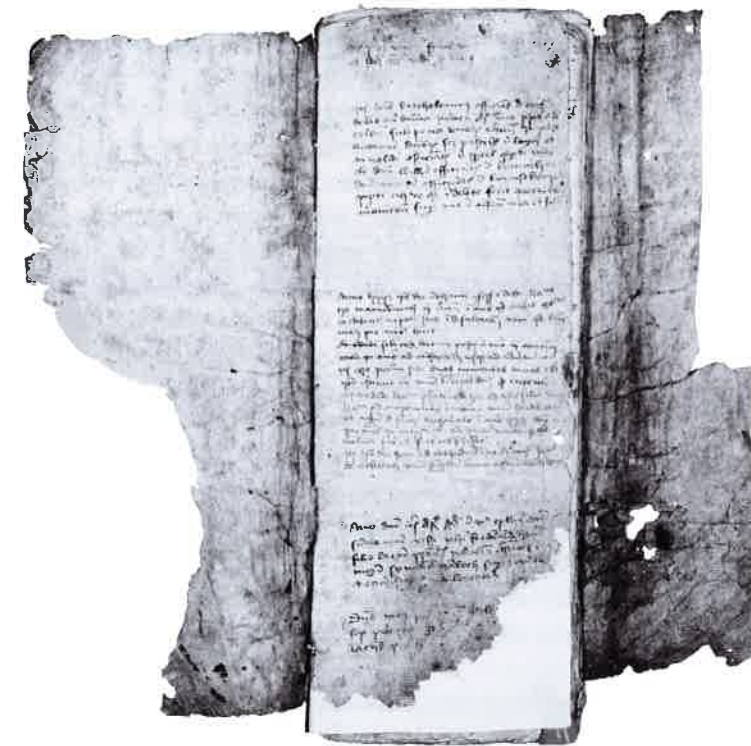
en een quadrivium (Lat. viervoudige weg). Het quadrivium bevatte de exacte, 'rekenende' vakken geometria, astronomia, arithmetica en musica, het trivium de literaire, 'sprekende' vakken grammatica, dialectica en retorica.

Voetnoot: 1

Rainer Christoph Schwinges, *Das Leben des Kölner Magisters Gerhard von Wieringen (1451 bis nach 1501). Mit einer Edition seines Notiz- und rechnungsbuches. Übersetzung aus dem Lateinischen von Helena Müller [Het leven van de Keulse meester Gerardus van Wieringen (1451 tot na 1501). Met een uitgave van zijn notitieboekje en facturenboek. Vertaling uit het Latijn door Helena Müller] (Repertorium Academicum Germanicum (RAG) – Forschungen 5), Zürich, vdf Hochschulverlag bij ETH Zürich, 2023 (open access).*

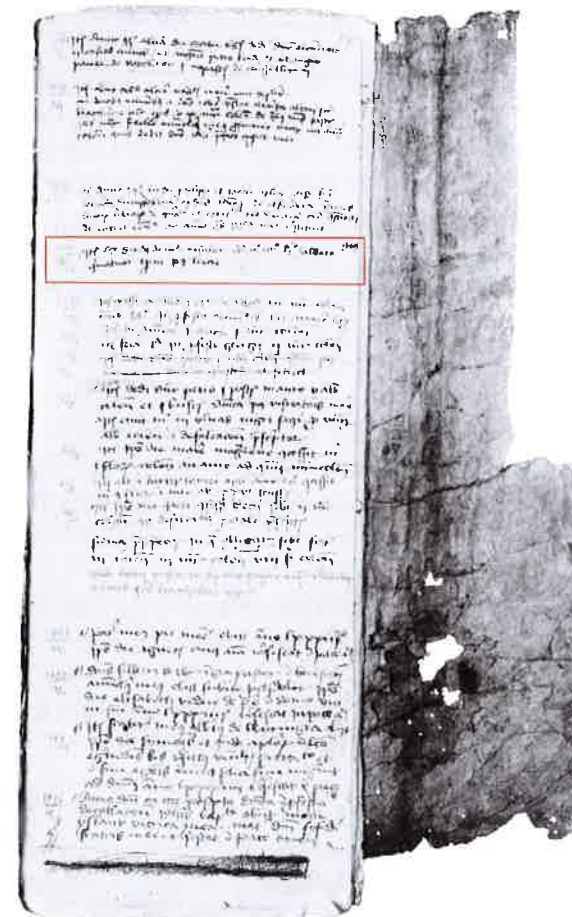
Wie was Gerardus van Wieringen dus en wat had hij te zeggen over het eiland, zijn studieplek in Keulen en zijn latere werkplek in Jülich?

Gerardus' notitie- en rekeningenboekje is een in perkament gebonden, papieren boekje van 26 bladen in het kenmerkende smalle formaat van de bronnenboeken van de late Middeleeuwen. Het heeft door de eeuwen heen wat geleden aan de buitenkant, maar is gemakkelijk te lezen. ▶

Handschrift van Gerardus van Wieringen, fol. 1r met band; Historisch Archief van de Stad Keulen, Universiteit 197 (online).

Gerardus' aantekeningen beginnen in 1464 en eindigen in 1501. Er is net zo weinig bewijs voor een speciale reden voor het begin van het boek als voor het einde, hoewel het vermoeden bestaat dat het einde meer een pauze is en dat latere bladeren verloren zijn gegaan. Aangezien hij zijn geboorte stelt op de zaterdag na het feest van Sint Lucia, 18 december 1451

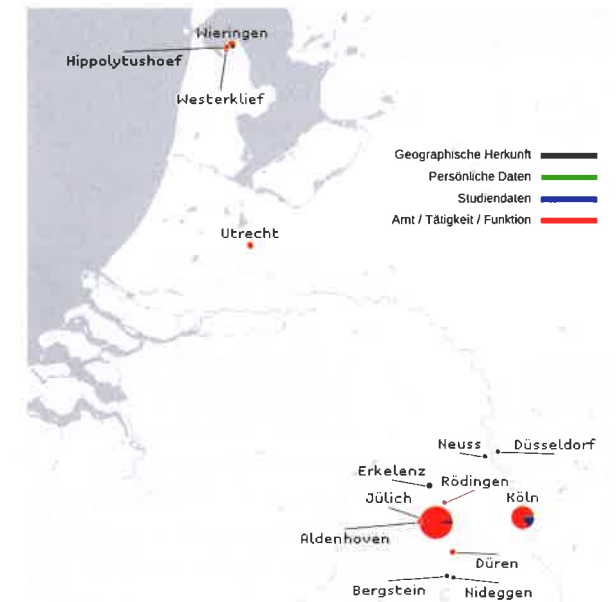

Handschrift van Gerardus van Wieringen, fol. 14r; Historisch Archief van de Stad Keulen, Universiteit 197 (online). Verjaardag: *Item Ego Gerardus de Wyringia nascebor ann m^occcc^oli^o sabbato quatuor temporum post Lucie - lk, Gerardus van Wieringen, ben dus geboren op zaterdag, de vierde dag na Sint-Lucia 1451 [18 december].*

is hij aan het begin van zijn aantekeningen dertien jaar oud, ervan uitgaande dat hij later niets heeft toegevoegd, en vijftig aan het einde. In kernachtig, functioneel Latijn, afgewisseld met Middelnederlandse en Rijnlandse woorden, leest men wat hij belangrijk genoeg vond om bijna 40 jaar lang zo nu en dan op te schrijven.

Gerardus is geboren en getogen in een uitgebreide, gegoe-de boerenfamilie, waarschijnlijk in goede welstand, op het toenmalige eiland Wieringen in of nabij Hippolytushoef. Zijn familie was welgesteld en had bezittingen in de buurt van het dorp. De omgeving van de parochiekerk van St. Hippolytus was hem in latere jaren nog vertrouwd. Uit zijn

kindertijd deelde hij niets mee. Dat was geen onderwerp voordat hij Wieringen verliet om naar de Latijnse school in Jülich en later naar Keulen te gaan. Hij besteedde veel ruimte aan zijn gezin en de verwanten op het eiland: zijn vader Hendrik, die misschien zelf in Keulen gestudeerd had, zijn moeder Yslant (Ieslande) en zijn stiefmoeder, die toevallig ook deze oude Westfriese naam droeg. Verder zijn ooms Adam, Franco en Volker en de tantes Barbara (Bane) en Winanda (Wya, Wij), minstens zes broers en zussen, neven en nichten en het nichtje. Meestal ontmoetten ze elkaar in het kader van eigendoms- en erfrechtzaken of wederzijdse bezoeken en schenkingen. Gerardus had een bijzonder hechte band met sommigen van hen, naast zijn ouders vooral Albert, de oudste van zijn broers, die zijn zaken, zijn akkers en vennen op Wieringen behartigde, oom Adam, die deze taak vervulde na de dood van Albert, en de tot de geestelijkheid behorende ooms Franco en Volker, die de meest blijvende invloed op zijn leven buiten Wieringen zouden hebben.

De etappen in het leven van Gerardus van Wieringen 1451–1501; Repertorium Academicum Germanicum (RAG): rag-online.org.

Gerardus beschreef zorgvuldig zijn deel in de familieboerderij bij Hippolytushoef, waarbij hij hun oppervlakte in de Oud-Hollandse maten Geers en Snees noteerde, en inkomsten en pachten in guldens en stuivers. Alleen al zijn aandeel komt ongeveer overeen met de kleine bedrijven van twee tot drie hectare die in het oude Nederland heersten van Vlaanderen via Henegouwen en Noord-Holland tot Friesland. Aangenomen dat ouders, broers en zussen ongeveer gelijke aandelen hadden, kan het familievermogen worden geschat op minstens acht tot tien keer die grootte. Juist in dit deel van zijn notitie- en rekeningenboekje krijgt men een goed inzicht in de eigendomsstructuur en daarbuiten in de soevereine belastingpraktijk op het eiland, waarover men anders alleen iets abstracts uit administratieve

Kadastrale kaart van Wieringen, sectie C; volgens Johanna DAAN, *Wieringer Land* (1950), met vermelding van de door Gerardus van Wieringen genoemde controleerbare percelen.

bronnen te weten zou komen. Zo somt Gerardus de akkers en vennen, hooi- en weilanden op met hun veldnamen, of ze van vaders- of moederskant kwamen en of ze binnen- of buitendijks lagen.

De velden van vaders kant heetten *lytgefen* of *erm*, *bouwensaskers ackern* of *bolchern ffen*, die van moeders kant *platlant* of *belghe*, *ogrweyr* of *garx*. Sommige van de genoemde veldnamen kunnen vandaag de dag nog steeds worden geverifieerd en geïdentificeerd, ondanks de grote Ruilverkaveling van 1947, die het land op Wieringen reorga-

niseerde, dat door de jaren heen door vererving steeds meer versnipperd was geraakt. Dit terugvinden van de namen is mogelijk dankzij de Wieringer kadastrale kaart uit 1832. Het grootste en meest productieve stuk grond waarover Gerardus beschikte was in elk geval Klieverven.

destijds buitendijks gelegen ten zuiden van Hippolytushoef bij het gehucht Oosterklief. Alleen al tussen 1477 en 1484 leverde het hem zes Rijnlandse guldens per jaar aan huur op en nog eens 1,5 gulden voor het daar geogste hooi. Gerardus kon met dit geld zeker zes maanden in Keulen of Jülich leven. Ook nu nog herinneren straatnamen in de buurt als de Klievervenneweg of de Klieverkruisweg aan wat vroeger waarschijnlijk een behoorlijk groot stuk land was.

Op een vergelijkbare zorgvuldige manier beschreef Gerardus ook hoe het schot, de jaarlijkse grondbelasting, voor zijn percelen vrij officieel moest worden berekend en geïnd door de schotvangers, meestal buren uit hetzelfde welvarende milieu. Ook al woonde hij ver weg, Puntshot moest hij betalen voor de vorst en Burenschot voor gemeenschappelijke taken, zoals dijken bouwen. Het schot was uiteraard geen vast bedrag, maar een richtwaarde, gekoppeld aan de valutaschommelingen van goud en de toenemende druk van de grafelijke landheer, vooral in de laatste decennia van de 15e eeuw. Omgerekend naar bijvoorbeeld Rijnlandse gouden guldens steeg het schot kort na Gerardus' studententijd in Keulen van 1474 tot 1476 van ongeveer 4,8 naar ongeveer 5,3 gulden, dus met een halve gulden.

De landbouwproductie van Gerardus' familie richtte zich vooral op de kaasproductie en het houden van koeien en schapen. Ze bezaten ook rij- en trekpaarden. Dat werd pas echt duidelijk toen Gerardus, die als pas afgestudeerde meester (Magister) zijn familie op Wieringen had bezocht, in augustus 1473 terugkeerde naar Keulen. De geschenken voor hem, voor zijn ooms en kennissen in het Rijnland waren zo overvloedig en zwaar dat hij voor de reis naar Jülich een koets moest gebruiken en daarvoor een Utrechtse postulaatgulden (= 2/3 Rijnlandse guldens) moest uitgeven. De wagen was beladen met koeien- en schapenkaas, grote broden en kleinere, gemengde kazen van koe- en schapenmelk en als bijzondere delicatessen die ook aan de Rijn

gewaardeerd werd, de 'groene kaas'. Dit was een schapenkaas vermengd met ochtenschapenmest (skèpetarrele), waardoor hij groen van kleur en bijzonder pittig was. Deze kaas werd tot in de 20e eeuw op de eilanden Texel en Wieringen gemaakt. Gerardus werd dubbel voorzien van deze giften, enerzijds voor zichzelf, anderzijds om te schenken (of te verkopen) onder de Wieringers in den vreemde, wat weer de vriendschappelijke banden onder de landgenoten moest versterken.

Zoals in veel gezinnen in Noord-Holland, kennelijk ook op het eiland, had hoger onderwijs via school en universiteit al lang zijn plaats in de familie. Zo werd Gerardus toevrouw aan de zorg van twee geleerde ooms, broers van moeder, die in Keulen hadden gestudeerd en ondertussen lucratieve posities hadden verworven in de parochiale geestelijkheid van het hertogdom Jülich. De ene was Magister Franco van Wieringen, pastoor van Jülich, die Gerardus altijd respectvol aansprak met "Mijn Heer", de andere was Baccalarius Volker van Wieringen, pastoor van Bergstein in de Eifel (tegenwoordig een district van Hürtgenwald, Noordrijn-Westfalen). Aan de universiteit van Keulen stond Gerardus onder de hoede van de beschermheer, de bovengenoemde licentiaat Cornelius van Dordrecht, in wiens huis, de *Bursa Cornelianiana*, de ooms al hadden gestudeerd en kennelijk een goede band met hem hadden onderhouden, wat hun neef nu goed van pas kwam. Opmerkelijk snel (vier tot vijf jaar zou normaal zijn) had Gerardus zijn studie in de vrije kunsten binnen twee en een half jaar afgerond, en promoveerde hij op 2 april 1473 als Magister Artium.

Hij zei slechts zijdelings iets over de inhoud van zijn studie; maar aan de hand van zijn boekbezit en de collegeaanteekeningen kan men daarvan een zeker beeld krijgen. In overeenstemming met het programma aan Bursa Cornelianiana waren zijn studies ook pragmatisch, volgens de logica van Thomas van Aquino, een programma dat bijzonder goed aansloeg bij de Nederlanders. Het was duidelijk beter te gebruiken in het latere professionele leven dan de speculatieve filosofie die in andere Keulse bursa's werd onderwezen. Een beetje van dit pragmatisme komt tot uiting in de opmaak van het rekeningenboek, in de rubrieken en samenvattingen, en niet in de laatste plaats in een geordende levensstijl. Als student was Gerardus een welgestelde en goed verzorgde student, van goeden huize. De Wieringer familie en de twee ooms, vooral de Jülicher pastor Franco, steunden hem rijkelijk met bijdragen in de kosten van de Bursa, met spek en worsten en keer op keer met geld. Hij kon zich een eigen kamer veroorloven, die hij onderverhuurde, en mocht buiten de Bursa wonen, zoals dat beter gesitueerden toekwam. Gerardus lijkt van het studentenleven te hebben genoten, wat ook tot uiting kwam in de verscheidenheid aan kleding en de voorkeur voor modieuze en soms gewaagde kleuren (zwart, groen, rood). De keuze hiervoor verraadt een zekere neiging om de universitaire kledingvoorschriften (voetnoot 2) te negeren.

Propsteikirche St. Mariä Himmelfahrt Jülich (12e eeuw); foto Gisela Schwinges Zollikofen CH.

Aan deze fase van zijn leven kwam een einde toen hij in 1474 naar Jülich verhuisde, tot priester werd gewijd en zijn intrede deed binnen de geestelijkheid. Vanaf dat moment werden de houding en het zelfoordeel van magister Gerardus bescheidener, zonder te vergeten waar hij vandaan kwam en wie hij was. De ooms bleven hem vergezellen op zijn 'professionele' pad en hielpen hem thuis te raken in de geestelijkheid van Jülich en de stedelijke samenleving. Oom Franco, de stadspriester van Jülich, met connecties met Rome, benoemde hem, niet zonder controverse, maar uiteindelijk met succes, tot kapelaan en rector van het altaar met vijf afbeeldingen in zijn kerk.

Het was voor Gerardus echter niet weggelegd om een loopbaan te hebben die boven die van de lagere parochiegeestelijkheid uitsteeg; de ooms stierven misschien te vroeg. Zijn spirituele activiteit als priester en altaris in de kerk van Jülich bleef dus een ondergeschikte kwestie in het rekeningenboek.

In plaats daarvan had Gerardus een levenswerk gevonden, zij het aanvankelijk problematisch, in het bezit en beheer van het stationsgebouw ("Termein") van Jülich voor het karmelietenklooster van Düren. De toestand waarin het huis (1481) verkeerde, bleek aanvankelijk beneden alle peil. Daar was niets voor hem overgebleven, schreef hij verontwaardigd, zelfs geen plukje stro op een bed dat eveneens beschadigd was. Het overnemen en repareren van het huis bracht voor hem aanzienlijke kosten met zich mee. Hij ergerde zich er ook aan dat de broeders van de Karmelietenorde bij

hem en op zijn kosten wilden logeren op hun bedelreizen of slechts een schamele bijdrage gaven voor eten en onderdak, wat hij sarcastisch afdeed met een "God zij dank". Vanaf dat moment vertrouwde hij ze niet meer en zorgde daarom voor een officiële akte, waarbij het stationsgebouw met alle rechten voor het leven aan hem werd overgedragen. Het vermoeden dat de orde de afspraken niet erg serieus zou nemen, is alomtegenwoordig tussen de regels door en komt ook naar voren bij de winterleveringen van hout uit het Jülicher bos die hem voor het huis toegekend waren. Zorgvuldig noteerde hij de namen van alle Jülicher burgers die voor hem werkten rond het huis en van hen die de houtleveringen verzorgden, waaronder een opvallend aantal uit de hogere klasse van de stad, alsof hij de karmelieten van Düren wilde laten zien hoe alles voor hem zou pleiten met betrekking tot zijn zorg voor het huis, als het spaak zou lopen.

Voetnoot: 2

Meer specifiek: Rainer Christoph Schwinges, *Between Gown and Fashion: a Student's Clothing in the late 15th Century, in: Fashion and Clothing in Late Medieval Europe / Mode und Kleidung im Europa des späten Mittelalters*, red. door Rainer C. Schwinges en Regula Schorta met medewerking van Klaus Oschema, Abegg-Stiftung Riggisberg, Schwabe Verlag Basel, Basel 2010, p. 25-35.

Afgezien van deze schermutselingen met de orde, waarbij hij terecht zijn eigen belangen behartigde en zich niet wilde laten ontnemen wat hem toekwam, toonde Gerardus zich een sociaal mens. Hij was heel precies als het om de boekhouding ging, verdeelde het loon in werk en onkosten en trok iets van het eindtotaal af als hij zelf met zijn paard aan de werkzaamheden deelnam. Maar hij betaalde snel en uitte vaak zijn tevredenheid over de werkzaamheden aan en om het huis, van welk werk hij zelf, zo blijkt uit zijn beschrijvingen, veel kennis had.

Dat Gerardus verder een ruimdenkend, sociaal mens was, bewijzen de kennissenkring en vriendschappen die hij op-

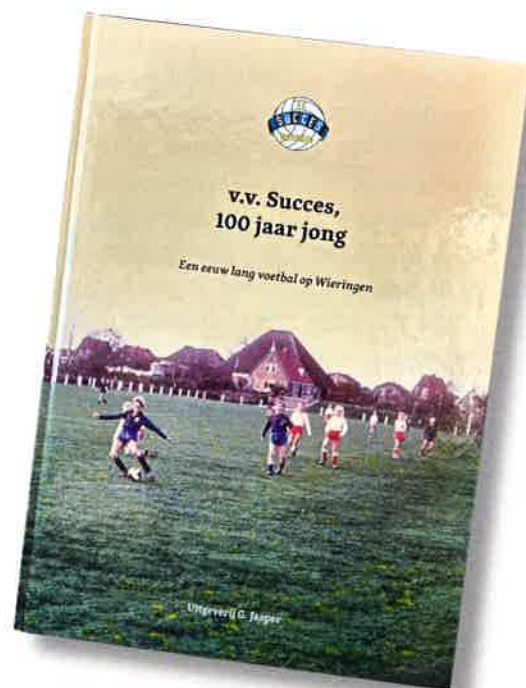
bouwde in Keulen en later in Jülich, waar hij in de hogere kringen van de stad zulke goede contacten had met de burgemeester, schout, schepenen en kooplieden, dat sommigen van hen zelfs gratis werk voor hem verrichtten of lieten uitvoeren. Gerardus is begrijpelijkerwijs op zichzelf gericht in zijn boekje, maar zonder anderen uit het oog te verliezen. Hij was in staat tot empathie, wat al bleek uit zijn omgang met de leden van zijn familie van herkomst, die hij waardeerde en tussen wie hij harmonie trachtte te bereiken, los van de eerbied voor zijn oom, de 'dominus meus' in Jülich. Bij hun overlijden rouwde hij oprecht om hen allen, net als om zijn jonge eiland-genoot en medestudent Johannes Reyners, die in 1472 stierf na enkele maanden studeren in de Burse in Keulen. Hij zorgde er persoonlijk voor dat diens moeder op Wieringen in het buurtschap Westerklijf zijn persoonlijke bezittingen kreeg.

Aan het einde van zijn aantekeningen lijkt Gerardus een welgesteld man te zijn geweest met zijn inkomen vanuit de familie en vanuit de kerk, maar bescheiden levend en tevreden met zijn rol en werk. Zijn rekeningenboek is geen huishoudboek en wordt niet bijgehouden om uitgaven te beheersen, maar om zeker te zijn van wat hij heeft en ontvangt en wat hij geeft of schenkt. Hij genoot ervan zich af en toe luxe dingen te kunnen veroorloven, maar ze ook door te kunnen geven. Hij was zich er terdege van bewust dat geschenken sociale relaties en banden bevorderden, niet alleen bij ontmoetingen met familieleden of landgenoten op afstand tussen Wieringen, Keulen en Jülich, maar ook onder goede vrienden. Hier neemt hij deel aan feesten en geeft hij onder andere geschenken bij belangrijke gelegenheden in het leven, zoals bruiloften, diploma-uitreikingen en eerste heilige communievieringen, of drukt hij gewoon zijn dankbaarheid uit voor advies en hulp in zijn dagelijks leven in Jülich. De laatste vermelding betreft het jaar 1501; daarna gaan zijn sporen en zijn stem verloren. ■

Het boek 100 jaar Succes is nog te koop, maar wees wel snel. Op is op.

Het boek 100 jaar Succes begint uiteraard in de jaren twintig. De spelers van toen en nu, inclusief junioren en dames, de vrijwilligers, de bestuursleden, de sponsors en niet te vergeten de toppers die zelfs het profvoetbal haalden: ze komen in dit jubileumboek allemaal voorbij. Hele families en generaties zijn verbonden aan de vereniging en haar geschiedenis.

Voor meer informatie kunt u bellen met Geert Jaspers 06-51666900

Evenementen

Openstelling van het archief

Na de zomerstop is het archief weer geopend op de dinsdagmiddagen. Dit najaar nog op 10 september, 8 oktober, 12 november en 10 december van 13.30 uur tot 16.30 uur. En een extra opening op zaterdag 28 september van 13.30 tot 16.30 uur. Buiten de aangegeven openingen kunt u een afspraak maken met één van de archiefmedewerkers.

Van 2 tot en met 24 september 2024

Rabobank Clubsupport

Van 2 tot en met 24 september kunt u uw stem op ons uitbrengen. De finale is van 30 september tot en met 11 oktober. Stemt u op ons? Meer informatie elders in het blad en op de flyer die in deze Op de Hòogte zit.

Zaterdag 5 oktober: Onthulling herdenkingspaal voor Ben Pollard, de Amerikaanse piloot.

De locatie is aan het begin van de korte afsluitdijk net over de Balgzandbrug, nabij vogeluitkijkpunt. Het programma wordt in september op de website www.shhk.nl vermeld. Kijk voor het hele verhaal van Ben Pollard elders in deze Op de Hòogte.

Woensdagmiddag 16 oktober: Najaarslezing

De Wieringer historicus Bart Lankester houdt een presentatie over zijn nieuwe boek *Stakkers & Stakers*. *Stakkers & Stakers* is een portret van de Noord-Holland Noord in de

Wieringer Skeurkalender

Na ut grôte succes van 2012 en 2018, benne Henk Braad, Ton Bakker, Henk Cornelissen en Rina Klein van de Historische Vereniging Wieringen bij mekaar kommen om een skeurkalender van 2025 uut te brenge. Ut kalenderblok het meer den 180 blaadjes. Ien blaadje voer twee dage, mit verhaalkes, spreuke en meer as 140 foto's. We hew skreven over ut postkantoor van Dörrep. "As ut bal sundesèves om elf uur din waar, wier ut nag pittig drok bij de westmuur van ut postkantoor, as de madjes uut Nieuwe Diep en uut de polder naar de bus brocht wiere". We hew ok skreven over de verkòp van Trabant-auto's bij NUBO en over Jan die sukke lòvige biene had. Allegaar herinneringe doe jij nag jong waar. Maar meer zegge we niet, aars raakt de nieuwigheid dur oaf. We kenne zegge dat de teksten en ongerskrifte skreven benne in ut Wieringer dialect.

Mit deuze kalender an ut skot ken je niet oafwachte om ut volgende blaadje dur oaf te skeure. Ut is een merakels mooi kedoo mit Sunterklaas of onger de kerstbòdm, of gewoon an je eigen skot. En dat allegaar voer een skappelijk prijske van € 17,50.

Meer weten over de skeurkalender?

Efkes belle mit Rina Klein 0654208763 of mailen rinakleinhistorischwieringen@gmail.com of bestellen via de webshop van de Historische Vereniging Wieringen.

crisisjaren '30. Het idee voor het boek komt voort uit de biografie "Kom vrouwen, aangepakt!", die de auteur eerder publiceerde over zijn oudtante Trien de Haan, een links-socialiste in Hoorn. In 1936 gaf zij mede leiding aan een grote werklozenstaking in de Wieringermeer. Deze staking is in de biografie voor het eerst beschreven. Aanvang 15.00 uur, in het Parochiehuis, Hoofdstraat Hippolytushoef. Leden gratis entree. Uitgebreide informatie treft u elders in dit blad.

Donderdag 24 oktober: De deadline voor het inleveren van de op de Hòogte nummer 04 2024.

Vrijdag 25 oktober: Halloweenmarkt in Hippolytushoef

De Historische Vereniging Wieringen staat op de griezeligste markt van Noord Holland. Naast boeken worden er ook de Scheurkalender, verjaardagskalenders en het Wieringer memoryspel verkocht. Of misschien scoor je een leuk boek, voor Sinterklaas en Kerst. Aanvang 14.00-22.00 uur.

Dinsdag 19 november: Filmavond in het Archief

Dinsdag 19 november hebben we een filmavond gepland in ons archief, met leuke en mooie filmpjes van totaal 90 minuten van onze Wieringer dorpen en zijn bewoners. Aanvang 19.30 tot 21.30 en tussendoor een pauze met koffie en thee. Meer info elders in dit blad.

